

HOOFDSTUK III.

De biecht van kinderen.

Geen woorden kunnen iemand, die nooit enige ervaring heeft gehad met deze zaak, de consternatie, angst en schaamte van een arm Rooms kind uitleggen, wanneer die voor de eerste keer zijn priester van de preekstoel op een ernstige plechtige toon hoort zeggen: “Deze week zult u uw kinderen naar de biecht sturen. Maak hen duidelijk dat deze daad één van de belangrijkste van hun leven is en dat het voor een ieder van hen hun eeuwige geluk of ellende zal bepalen. Vaders en moeders, als door uw fout of door zijn eigen, uw kind zich schuldig maakt aan een slechte biecht – als hij zijn zonden verzwijgt en begint te liegen tegen de priester, die de plaats van God Zelf inneemt, dan is deze zonde vaak onherstelbaar. De duivel zal zijn hart in bezit nemen: hij zal eraan gewend raken zijn biechtvader voor te liegen, of liever gezegd, Jezus Christus voor te liegen, van Wie hij een vertegenwoordiger is. Zijn leven zal een opeenvolging van heiligschennis worden; zijn dood en eeuwigheid die van de verdoemde. Leer hem daarom zijn daden, woorden en gedachten grondig te onderzoeken om ze zonder dekmantel te belijden.”

Ik zat in de kerk van St. Thomas, toen deze woorden mij als een donderslag troffen.

Toen ik thuis was, had ik mijn moeder vaak horen zeggen, en ook mijn tante, sinds ik naar St. Thomas was gegaan, dat van mijn eerste biecht mijn eeuwig geluk of ellende afhing. Die week zou daarom bepalend zijn voor mijn eeuwigheid.

Bleek en terneergeslagen verliet ik de kerk en keerde terug naar het huis van mijn familieleden. Ik nam mijn plek aan tafel in, maar kon niet eten, zo verontrust was ik. Ik ging naar mijn kamer met het doel het onderzoek van mijn geweten te beginnen en mij al mijn zondige daden, woorden en gedachten te herinneren. Hoewel ik nauwelijks ouder was dan tien jaar, was deze taak werkelijk overweldigend voor mij. Ik knielde neer om tot de maagd Maria te bidden om hulp, maar ik werd zozeer in beslag genomen door de angst iets te vergeten en een slechte biecht af te leggen, dat ik mijn gebeden mompelde zonder de geringste aandacht voor wat ik zei. Het werd nog erger, toen ik mijn zonden begon te tellen. Mijn geheugen raakte in de war, mijn hoofd werd duizelig, mijn hart klopte met een snelheid die mij uitputte en mijn voorhoofd was bedekt met zweet. Na een behoorlijke tijd besteed te hebben aan die pijnlijke inspanningen, voelde ik me op de rand van wanhoop uit angst dat het voor mij onmogelijk was om mij alles te herinneren. De nacht die volgde was een bijna slapeloze nacht en toen de slaap kwam, kon het nauwelijks slaap worden genoemd, maar een verstikkende ijltoestand. In een vreselijke droom voelde ik mij alsof ik in de hel geworpen was, omdat ik niet al mijn zonden aan de priester had opgebiecht. In de morgen werd ik wakker, afgemat en verslagen door de spoken van die vreselijke nacht. De drie dagen die voorafgingen aan mijn eerste biecht, werden in soortgelijke geestelijke moeilijkheden doorgebracht. Ik had voortdurend het gezicht van die strenge priester voor me, die nooit naar mij had geglimlacht. Hij was aanwezig in mijn gedachten overdag en in mijn dromen 's nachts als de dienaar van een toornig God, Die Zich terecht aan mij ergerde ten gevolge van mijn zonden. Mij was inderdaad vergeving beloofd op voorwaarde van een goede biecht, maar mij was ook mijn plek in de hel getoond, als mijn biecht niet zo volmaakt mogelijk was. Nu, mijn ongerust geweten vertelde me dat de kans negenennegentig staat tot één was, dat mijn belijdenis slecht zou zijn, of dat nu kwam door mijn eigen schuld, doordat ik sommige zonden vergat, of omdat ik zonder die wroeging was, waarover ik zoveel had gehoord, maar waarvan de aard en de gevolgen een complete chaos waren in mijn gedachten.

Zo gebeurde het dat de wrede en verraderlijke Kerk van Rome uit mijn jonge hart de goede en barmhartige Jezus wegnam, Wiens liefde en medelijden mij tranen van blijdschap had doen huilen, toen ik bij mijn moeder was. De Heiland Die die kerk mij uit angst deed aanbidden, was niet de Heiland Die kleine kinderen bij Zich riep om hen te zegenen en hen in Zijn armen te nemen. Haar onheilige handen zouden spoedig mijn kinderlijke hart martelen en verontreinigen en mij plaatsen aan

de voeten van een bleke en streng uitziende man – een waardige vertegenwoordiger van een meedogenloos God. Men deed mij beven van schrik bij de voetbank van een onverzoenlijke godheid, terwijl het evangelie alleen maar tranen van liefde en vreugde vroeg, welke vergoten werden aan de voeten van de onvergelykelijke Vriend van zondaren.

Tenslotte kwam de dag van de biecht, of liever van het oordeel en de verdoemenis. Ik meldde mij bij de priester.

Meneer Loranger was niet langer de priester van St. Thomas. Hij was opgevolgd door meneer Beaubien, die onze school evenmin als zijn voorganger gunstig gezind was. Hij had het zelfs op zich genomen om een preek te houden tegen die ketterse school, waardoor wij buitengewoon gekwetst waren. Ik moet echter zeggen dat zijn gebrek aan liefde voor ons volledig wederzijds was.

Nu had meneer Beaubien het gebrek van lispelen en stotteren. Dit maakten we vaak belachelijk en één van mijn favoriete gemakkelikheden was hem te imiteren, wat ons allen in lachen deed uitbarsten.

Het was noodzakelijk geweest voor mij om mijzelf te onderzoeken wat betreft het aantal keren dat ik hem bespottelijk had gemaakt. Deze omstandigheid droeg er niet toe bij om mijn biecht gemakkelijker of aangenamer te maken.

Tenslotte kwam het gevreesde ogenblik. Ik knielde neer aan de zijde van mijn biechtvader. Mijn hele lichaam trilde. Ik zei het gebed op ter voorbereiding van de biecht, nauwelijks wetende wat ik zei, zo gekweld werd ik door angst.

Door het onderricht dat ons voorafgaande aan de biecht was gegeven, had men ons doen geloven, dat de priester de echte vertegenwoordiger, ja, bijna de personificatie van Jezus Christus was. Het gevolg was, dat ik geloofde dat het bespotten van de priester mijn grootste zonde was geweest. Omdat altijd gezegd was dat het het beste was de grootste zonde het eerst te biechten, begon ik zo: “Vader, ik beschuldig mijzelf ervan een priester bespot te hebben.”

Nauwelijks had ik deze woorden “een priester bespot” uitgesproken, of deze zogenaamde vertegenwoordiger van de ootmoedige Heiland vroeg mij abrupt, terwijl hij zich naar mij toedraaide en mij aankeek om mij beter te leren kennen: “Welke priester bespote jij, m’n jongen?” Ik zou er liever voor hebben gekozen mijzelf de tong af te snijden dan om hem recht in zijn gezicht te vertellen wie het was. Daarom hield ik mij een poos stil. Maar mijn stilte maakte hem erg nerveus en bijna boos. Op hooghartige toon zei hij: “Welke priester heb je durven bespotten?”

Ik zag dat ik moest antwoorden. Gelukkig had zijn hooghartigheid mij resoluter en dapperder gemaakt. Ik zei: “Meneer, u bent de priester, die ik bespote.”

“Maar hoeveel keer heb je het aangedurfd mij te bespotten, m’n jongen?”

“Ik heb geprobeerd het uit te zoeken,” antwoordde ik, “maar dat kon ik niet.”

“Je moet me vertellen hoeveel keer, want het bespotten van iemands eigen priester is een grote zonde.”

“Het is onmogelijk voor mij u het aantal keren te zeggen”, antwoordde ik.

“Wel, mijn kind, ik zal jouw geheugen helpen door jou vragen te stellen. Vertel mij de waarheid. Denk je dat je mij tien keer bespot hebt?”

“Veel vaker, meneer.”

“Vijftig keer?”

“Nog veel vaker.”

“Honderd keer?”

“Laat ik zeggen vijfhonderd keer en misschien nog vaker”, antwoordde ik.

“Wel, m’n jongen, besteed je al je tijd aan het bespotten van mij?”

“Niet helemaal, maar ongelukkig genoeg doe ik het erg vaak.”

“Terecht mag je zeggen *ongelukkig genoeg*, want het zo bespotten van je priester, die de plek van Jezus Christus inneemt, is een grote ramp en een grote zonde voor jou. Maar vertel me, m’n kleine jongen, welke redenen heb je om mij zo te bespotten?”

Bij mijn gewetensonderzoek had ik niet kunnen voorzien, dat ik verplicht zou worden de redenen te geven voor het bespotten van de priester en ik was werkelijk overdonderd door zijn vragen. Ik durfde niet te antwoorden en bleef een lange tijd stom vanwege de schaamte die mij overweldigde. Maar met kwellende volharding bleef de priester erop staan dat ik hem vertelde waarom ik hem had bespot; hij vertelde mij dat ik verdoemd zou worden, als ik niet de hele waarheid vertelde. Dus besloot ik te spreken en zei: “Ik bespote u om verscheidene dingen.”

“Wat maakte dat jij me eerst bespote?” ging de priester verder.

“Ik lachte u uit, omdat u lispelde. Onder de leerlingen van onze school gebeurt het vaak, dat wij uw prediking imiteren om anderen aan het lachen te maken.”

“Heb je dat vaak gedaan?”

“Bijna elke dag, vooral in onze vakantie en sinds de tijd dat u tegen ons preekte.”

“Om welke andere redenen lachte je mij uit, m’n kleine jongen?”

Een lange tijd was ik stil. Elke keer dat ik m’n mond opendeed om te spreken, ontzong mij de moed. Toen de priester mij echter bleef aansporen, zei ik tenslotte: “In de stad gaat het gerucht dat u elke avond de meisjes Richards bezoekt en dit maakt ons vaak aan het lachen.”

De arme priester was duidelijk overweldigd door mijn antwoord en stopte ermee mij vragen te stellen over dit onderwerp. Hij veranderde van gespreksonderwerp en zei:

“Wat zijn jouw andere zonden?”

Ik begon te op te biechten in de volgorde waarin ze in mijn geheugen kwamen. Maar het gevoel van schaamte dat mij overstelpte bij het herhalen van al mijn zonden voor deze man, was duizend keer groter dan de schaamte omdat ik tegen God gezondigd had. In werkelijkheid liet dit gevoel van menselijke schaamte dat mijn gedachten in beslag nam - ja, mijn hele wezen - geen ruimte over voor welk godsdienstig gevoel dan ook.

Toen ik al de zonden had opgebiecht, die ik mij kon herinneren, begon de priester mij de vreemdste vragen te stellen over zaken, waarover mijn pen moet zwijgen. Ik antwoordde: “Vader, ik begrijp niet wat u mij vraagt.”

“Ik stel jou vragen over het zesde gebod (het zevende in de Bijbel). Biecht ze allemaal. Je zult naar de hel gaan als je door jouw fout iets weglaat.”

Vervolgens sleepte hij mijn gedachten naar gebieden die, dank God, tot dan toe onbekend voor mij waren.

Ik antwoordde hem: “Ik begrijp u niet”, of, “Ik heb die dingen nooit gedaan.”

Maar toen ging hij behendig over op één of andere ondergeschikte zaak om al gauw sluw en listig terug te komen op zijn favoriete onderwerp, namelijk, zonden van wellust.

Zijn vragen waren zo onrein, dat ik rood werd en me misselijk voelde van afschuw en schaamte. Meer dan eens was ik tot mijn spijt in het gezelschap van slechte jongens geweest, maar geen van hen had mijn zedelijke aard zozeer gekwetst als deze priester. Geen van hen was ooit in de buurt gekomen van de schaduw van de dingen, waarvan die man de sluier wegtrok en die hij plaatste voor het oog van mijn ziel. Tevergeefs vertelde ik hem, dat ik niet schuldig was aan die dingen en dat ik zelfs niet begreep wat hij mij vroeg; hij wilde me niet loslaten. Als een gier, die geconcentreerd bezig is met het verscheuren van de arme vogel die in zijn klauwen viel, zo leek die wrede priester vastbesloten mijn hart te verontreinigen en te verwoesten.

Tenslotte stelde hij mij een vraag in de vorm van zo’n schunnige uitdrukking, dat het mij echt pijn deed. Ik voelde me alsof ik een schok van een elektrische batterij had gekregen; een gevoel van afschuw deed me rillen. Ik was zo vol verontwaardiging, dat ik, terwijl ik hard genoeg praatte om door velen gehoord te worden, tegen hem zei: “Meneer, ik ben erg slecht. Ik heb veel dingen gezien, gehoord en gezegd, waar ik spijt van heb, maar ik was nooit schuldig aan wat u mij opnoemt. Mijn oren hebben nooit iets gehoord wat zo goddeloos was als wat zij hebben gehoord van uw lippen. Stel mij alstublieft niet meer van die vragen; leer mij niet meer kwaad dan ik al ken.”

De rest van mijn biecht was kort. De vastberadenheid van mijn stem had de priester blijkbaar doen schrikken en deed hem blozen. Hij stopte plotseling en begon me één of ander goed advies te geven, dat mij misschien van nut was geweest, als de diepe wonden, die zijn vragen mijn ziel hadden toegebracht, mijn gedachten niet zozeer in beslag hadden genomen dat ze mij ervan weerhielden aandacht te besteden aan wat hij zei.

Hij gaf mij een korte boetedoening en stuurde mij weg.

Geïrriteerd en verward verliet ik de biecht. Van schaamte om wat ik net had gehoord uit de mond van die priester durfde ik niet van de grond op te kijken. Ik ging naar een afgelegen hoek van de kerk om mijn boetedoening te doen, dat is, de gebeden opzeggen, die hij mij had aangeduid. Ik bleef lange tijd in de kerk. Ik had behoefte aan kalmte na de vreselijke beproeving, waar ik net doorheen was gegaan. Maar tevergeefs zocht ik naar rust. De schandalige vragen, die mij gesteld waren, de nieuwe wereld van ongerechtigheid, waarin ik was binnengeleid, de onreine spookbeelden, waardoor mijn kinderlijke hart was verontreinigd, verwarden en verontrustten mijn gemoed op zo'n vreemde wijze, dat ik bitter begon te huilen.

Waarom die tranen? Waarom die eenzaamheid? Hilde ik om mijn zonden? Helaas! Ik beken het met schaamte: mijn zonden riepen deze tranen niet op. Wat had ik toch al veel zonden gedaan, waarvoor Jezus Zijn kostbaar bloed vergoot. Maar ik belijd dat mijn zonden niet de oorzaak van mijn bedroefdheid waren. Ik dacht juist aan mijn moeder die zo goed voor mij gezorgd had en die er zo goed in geslaagd was die onreine vormen van zonde van mijn gedachten weg te houden, die nu net mijn hart hadden verontreinigd. Ik zei bij mezelf: "Ach, als mijn moeder die vragen had gehoord, als zij de slechte gedachten kon zien, die mij op dit ogenblik overweldigden – als zij wist naar welke school zij mij stuurde, toen zij mij in haar laatste brief adviseerde naar de biecht te gaan, wat zouden haar tranen zich dan mengen met de mijne!" Het leek mij, dat mijn moeder niet meer van mij zou houden – dat zij de beoedeling op mijn voorhoofd geschreven zou zien, waarmee de priester mijn ziel had ontheiligd.

Misschien was het het gevoel van trots dat mij deed huilen. Of misschien hilde ik vanwege een restant van dat gevoel van oorspronkelijke waardigheid, waarvan de sporen nog steeds in mij achtergebleven waren. Ik voelde me zo terneergeslagen door de teleurstelling, dat ik nu verder van de Redder verwijderd was door de biecht, welke beloofd had mij dichterbij Hem te brengen. God alleen weet wat de diepte van mijn verdriet was, omdat ik mij nu meer verontreinigd en schuldiger voelde dan voor mijn biecht.

Ik verliet de kerk pas toen ik gedwongen werd dat te doen door de schemering van de avond; ik kwam bij het huis van mijn oom aan met dat gevoel van onbehaaglijkheid wat veroorzaakt wordt door het bewustzijn iets slechts te hebben gedaan en door de angst ontdekt te worden.

Hoewel deze oom, net als de meeste belangrijke burgers van het dorp St. Thomas, de naam had Rooms-katholiek te zijn, geloofde hij geen woord van de leer van de Roomse kerk. Hij lachte om de priesters, hun missen, hun vagevuur en vooral om hun biecht. Hij maakte er geen geheim van dat hij, toen hij jong was, gechoqueerd was door de woorden en de daden van een priester tijdens de biecht. Hij sprak gekscherend tegen me. Dit deed mijn ongerustheid en mijn verdriet toenemen. "Nou", zei hij, "zul je een goede jongen worden. Maar als je net zoveel nieuwe dingen hebt gehoord als ik, toen ik de eerste keer ging biechten, dan ben je een erg geleerde jongen." En hij barstte in lachen uit.

Ik bloosde en hield mij stil. Mijn tante, die een toegewijde Rooms-katholiek was, zei tegen me: "Jouw hart is opgelucht, nietwaar, aangezien je al je zonden beleden hebt?" Ik gaf haar een ontwijkend antwoord, maar ik kon het verdriet niet verbergen, dat mij de baas werd. Ik dacht dat ik de enige was aan wie de priester die beoedelende vragen had gesteld. Maar groot was de volgende dag mijn verbazing toen ik bij het naar school gaan erachter kwam dat mijn medeleerlingen niet gelukkiger waren geweest dan ik. Het enige verschil was dat zij, in plaats van gegriefd te zijn, erom lachten. "Heeft de priester jou die en die vragen gesteld?" wilden ze weten, terwijl ze bulderden van de lach. Ik

weigerde te antwoorden en zei: “Schamen jullie je niet om over deze dingen te praten?”

“Ach! Ach! Wat heb jij een nauw geweten”, gingen ze verder. “Als het geen zonde voor de priester is om tegen ons over deze dingen te praten, hoe kan het dan zonde voor ons zijn?” Ik brak het gesprek af, verward, en wist niet wat ik moest zeggen.

Spoedig merkte ik dat zelfs de jonge schoolmeisjes niet minder waren bezoedeld en gekwetst door de vragen van de priester dan de jongens. Hoewel we uit de buurt bleven, zodat we niet alles konden horen wat ze zeiden, kon ik genoeg begrijpen om me ervan te overtuigen dat hen vragen waren gesteld over dezelfde kwesties. Sommigen van hen bleken verontwaardigd, terwijl anderen hartelijk lachten.

Ik zou verkeerd begrepen worden als er verondersteld werd, dat het mijn bedoeling is het denkbeeld over te brengen dat deze priester meer te verwijten valt dan anderen, of dat hij meer deed dan de vervulling van de plichten van zijn bediening bij het stellen van deze vragen. Dat was echter mijn mening in die tijd en ik verachtte die man met heel mijn hart, totdat ik beter wist. Ik was onrechtvaardig geweest ten opzichte van hem, want deze priester had alleen zijn plicht gedaan. Hij gehoorzaamde slechts de paus en zijn theologen. Dat hij een priester van Rome was, was daarom minder zijn misdaad dan zijn ongeluk. Hij was, zoals ik zelf ben geweest, met handen en voeten gebonden aan de voeten van de grootste vijand van de heiligheid en de waarheid van God hier op aarde – de paus.

Het ongeluk van meneer Beaubien, net als dat van al de priesters van Rome, was dat hij zichzelf met vreselijke eden verbonden had om niet voor zichzelf te denken of het licht van zijn eigen verstand te gebruiken.

Veel Rooms-katholieken, zelfs veel Protestanten, weigeren dit te geloven. Het is desondanks een droevige waarheid. De priester van Rome is een automaat – een machine die slechts handelt, denkt en spreekt in zaken van moraal en geloof volgens het bevel en de wil van de paus en van zijn theologen.

Als het aan meneer Beaubien zelf was overgelaten, was hij natuurlijk teveel heer geweest om zulke vragen te stellen. Maar ongetwijfeld had hij Liguori, Dens en Debreyne gelezen, schrijvers die door de paus waren goedgekeurd, en hij was verplicht de duisternis als licht te nemen en het kwaad als deugd.